

મેન્યુઅલ્સ - ૧૧ (નિયમ સંગ્રહ - ૧૧)

કલમ - ૪ (૧) (ખ) (૧૧)

સંસ્થાને અંતર્ગત તમામ યોજનાઓ અંગેની વિગતો,

(૧) આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના હેઠળ વીજળીકરણ (TASP Scheme)

- વીજ વિતરણ કંપનીઓ દ્વારા આદિજાતિ વિસ્તારોમાં પેટાપરા તેમજ કૃષિ વિષયક કુવાઓનું વીજળીકરણ આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના હેઠળ કરવામાં આવે છે.
- આદિજાતિ વિસ્તારોમાં કુવાઓનું વીજળીકરણ કરવા માટે, રાજ્ય સરકારશ્રી તરફથી એચટી/એલટી લાઇન, ટ્રાન્સફોર્મર સેન્ટર તેમજ સર્વિસ કનેક્શન ચાર્જ માટે શેર કેપીટલ ફાળવવામાં આવે છે.
- અરજદારે માત્ર રજીસ્ટ્રેશન ચાર્જ, સીક્યુરીટી ડીપોઝિટ, એગ્રીમેન્ટ તથા ટેસ્ટ રીપોર્ટનાં નાણાં ભરપાઇ કરવાના રહે છે.
- આદિજાતિ વિસ્તારોમાં પેટાપરાઓનું વીજળીકરણ કરવા માટે જરૂર જણાયે ભારે દબાણ લાઇન, વીજ વિતરણ કેન્દ્ર અને હળવા દબાણની લાઇન નાંખીને વીજળીકરણ કરવામાં આવે છે.

(૨) કૃષિ વિષયક વીજ બેડાણો યોજના (કેપિટલ) AG Wells Scheme (Normal & Darkzone)

- કુવા વીજળીકરણની માંગણી માટેની નોંધપાત્ર પડતર અરજીઓને ધ્યાને લઈને રાજ્ય સરકાર સામાન્ય યોજના હેઠળ (ડાર્કઝોન સહિત) વધુ વીજ બેડાણ આપવા ઇચ્છુક છે. આ નોંધપાત્ર પડતર અરજીઓના નિકાલ માટે વીજ વિતરણ કંપનીઓને વ્યાપક નાણાંકીય સ્ત્રોતો ની જરૂર છે.
- સામાન્ય યોજના અંતર્ગત (ડાર્કઝોન સહિત) એચટી/એલટી લાઇન , ટ્રાન્સફોર્મર સેન્ટરનો ચાર્જ વગેરે અરજદાર પાસેથી વસુલવામાં આવતા નથી. આથી વીજ વિતરણ કંપની પરનું આર્થિક ભારણ ઓછું કરવા રાજ્ય સરકાર તરફથી વીજ વિતરણ કંપનીને, જુલુવીએનએલ થકી વર્ષ ૨૦૧૨-૧૩ થી શેર કેપીટલ તરીકે નાણાંકીય સહાય પુરી પાડવામાં આવે છે.
- ડાર્કઝોન વિસ્તારમાં અરજદાર દ્વારા ફરજિયાત સૂક્ષ્મ પિયત પદ્ધતિનો અમલ કરવાનો રહે છે.

(૩) અનુસૂચિત જાતિના ખેડૂતોના કુવાનું વીજળીકરણ (SCSP AG Wells Scheme)

- કેન્દ્ર સરકાર તેમજ રાજ્ય સરકાર દ્વારા રાજ્યની કુલ વાર્ષિક યોજના પૈકી ઓછામાં ઓછી ૭.૦૯% ની ભેગવાઈ રાજ્યના અનુસૂચિત જાતિના લાભાર્થીઓ માટે જ વાપરવાનો આગ્રહ રાખવામા આવે છે. જેથી વાર્ષિક યોજના પૈકીની અમુક ભેગવાઈ અનુસૂચિત જાતિ માટે અલગ તારવી શકાય તે હેતુથી રાજ્ય સરકારશ્રી ધ્વારા વર્ષ ૨૦૧૫-૧૬ થી રાજ્યમાં અનુસૂચિત જાતિનાં ખેડૂતોને અગ્રતાનાં ધોરણે કૃષિ વિષયક વીજ બેડાણ આપવા માટે નાણાકીય ફાળવણી શેર કેપિટલ તરીકે અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના (SCSP) અંતર્ગત કરવામાં આવેલ છે.
- અનુસૂચિત જાતિના ખેડૂતોને ખેતીવિષયક વીજ બેડાણ માટે અનુસૂચિત જાતિનું પ્રમાણ-પત્ર સાથે જરૂરી દસ્તાવેજો રજૂ કરવાના રહે છે.
- અરજદારે ખેતીવિષયક વીજ બેડાણ માટે રજીસ્ટ્રેશન ચાર્જ, સીક્યુરીટી ડીપોઝિટ, એગ્રીમેન્ટ તથા ટેસ્ટ રીપોર્ટ ચાર્જ ભરપાઇ કરવાનો રહે છે.

(૪) અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના (SCSP House holds)

- અનુસૂચિત જાતિ પેટા યોજના હેઠળ અનુસૂચિત જાતિના લાભાર્થીઓને ઘર વપરાશના વીજ બેડાણો વિનામુલ્યે આપવામાં આવે છે.
- આ યોજના હેઠળ હળવા દબાણની લાઇન તેમજ ઓછામાં ઓછા ૨૦ લાભાર્થી ઓ હોય ત્યાં ટ્રાન્સફોર્મર અને ભારે દબાણની લાઇન આપી અનુસૂચિત જાતિના લાભાર્થી ઓને ઘર વપરાશના વીજ બેડાણ આપવામાં આવે છે.
- ઇન્દીરા આવાસ, ઇન્દીરાનગર, ૧૦૦ ચોરસવારના પ્લોટ કે મફત પ્લોટ કે આવી નવી વસાહતો કે જ્યાં અનુસૂચિત જાતિના લોકોની વસ્તી તે વિસ્તારની કુલ વસ્તી કરતા ૪૦ ટકા કે તેથી વધુ હોય અને આવા વિસ્તારમાં ઘરવપરાશના વીજબેડાણોની માંગણી પૈકી અનુસૂચિત જાતિના લોકોની માંગણી પણ ૪૦ ટકા કે વધુ હોય તેવા વિસ્તારને આ યોજનામાં આવરી શકાય.
- લાભાર્થીએ સમાજ કલ્યાણ વિભાગ મારફત અથવા વ્યક્તિગત કિસ્સામાં સમાજ કલ્યાણ વિભાગ પાસેથી જાતિ અંગેનું પ્રમાણપત્ર મેળવી અરજી કરવાની રહેશે.
- લાભાર્થીએ વીજ વપરાશ પેટે ટેરિફ મુજબનું વીજબીલ ભરપાઈ કરવાનું રહે છે.

(૫) ઝૂપડા વીજળીકરણ યોજના

- ગુજરાત સરકાર ધ્વારા રાજ્યના ગામડાઓ / શહેર અને નગરો તથા પરાઓના ગરીબ કુટુંબો માટે સીંગલ પોઇન્ટ ઘર વપરાશના વીજ બેડાણ વિના મૂલ્યે આપવા માટે ઝૂપડા વીજળીકરણ યોજના અમલી બનાવવામા આવેલ છે.

- રાજ્યના ગ્રામ્ય તેમજ શહેરી વિસ્તારમાં આવેલા તમામ જાતિના અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ ગુજરાત સરકારની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ બી.પી.એલ. લાભાર્થીઓ અને તદઉપરાંત બી.પી.એલ યાદીમાં સમાવિષ્ટ ન હોય તેવા ગરીબ કુટુંબો કે જેમની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ.૧,૨૦,૦૦૦/- તથા શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦/- થી વધુ ન હોય તેવા તમામ લાભાર્થીઓને સદર યોજનામાં આવરી લેવામાં આવે છે.
- શહેરી વિસ્તાર માટે મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી/ચીફ ઓફિસરશ્રી દ્વારા તથા ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે તાલુકા પંચાયત દ્વારા લાભાર્થીઓનાં ફોર્મ સહિતની યાદી સંબંધિત વિજ વિતરણ કંપનીને પુરી પાડવામાં આવે છે.
- જૂપડા વીજળીકરણ યોજના હેઠળ રાજ્ય સરકારશ્રી ધ્વારા ગ્રાન્ટ તરીકે નાણાંની ફાળવણી કરવામાં આવે છે. લાભાર્થીએ વીજ વપરાશ પેટે ટેરિફ મુજબનું વીજ બીલ ભરપાઈ કરવાનું હોય છે.

(૬) કુટીર જ્યોતિ યોજના

- આદિજાતિ વિસ્તારમાં રહેતા અનુસૂચિત જનજાતિના ગરીબ કુટુંબો માટે સીંગલ પોઇન્ટ ઘર વપરાશના વીજ બેડાણ વિના મૂલ્યે આપવા માટે સદર યોજના અમલી બનાવવામાં આવેલ છે.
- આદિજાતિ વિસ્તારમાં આવેલ અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થીઓ અને ગ્રામ વિકાસ વિભાગ ગુજરાત સરકારની વેબસાઈટ પર ઉપલબ્ધ બી.પી.એલ. લાભાર્થીઓ અને તદઉપરાંત બી.પી.એલ યાદીમાં સમાવિષ્ટ ન હોય તેવા ગરીબ કુટુંબો કે જેમની વાર્ષિક આવક ગ્રામ્ય વિસ્તાર માટે રૂ.૧,૨૦,૦૦૦/- તથા શહેરી વિસ્તાર માટે રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦/- થી વધુ ન હોય તેવા તમામ અનુસૂચિત જનજાતિના લાભાર્થીઓને સદર યોજનામાં આવરી લેવામાં આવે છે.
- સદર યોજના હેઠળ પાત્રતા ધરાવતા લાભાર્થીઓની યાદી જે તે વિસ્તારના પ્રાયોજના અધિકારી ધ્વારા સંબંધિત વીજ કંપનીને પુરી પાડવાની થતી હોય છે.
- રાજ્ય સરકાર ધ્વારા ગ્રાન્ટ તરીકે નાણાંની ફાળવણી કરવામાં આવે છે.
- લાભાર્થીએ વીજ વપરાશ પેટે ટેરિફ મુજબનું વીજબીલ ભરપાઈ કરવાનું રહે છે.

(૭) સાગરખેડુ સર્વાંગી વિકાસ યોજના (Sagarkhedu Sarvangi Vikas Yojana)

- સાગર વિસ્તારના હવામાન અને તેમાં રહેલી આર્દ્રતાને કારણે (૧) વીજ વાયરમાં કાટ લાગી જવો (૨) થાંભલાઓ ખવાઈ જવા (૩) ડીસ્ક અને પીન ઇન્સ્યુલેટરો ફેઇલ થવા (૪) ડીસ્ટ્રીબ્યુશન બોક્ષને કાટ લાગવો (૫) સર્વીસ લાઇનો ખરાબ થવી વગેરે કારણો ને લીધે વીજ વહન દરમિયાન અવારનવાર વિક્ષેપો સર્જાતા, જેને લીધે સાગરકઠિ વસતા લોકોને અપૂરતા પ્રમાણમાં વીજ મળવી, ત્યાંના ઉદ્યોગોને નુકશાન સહન કરવું પડતું, માનવ અને પશુઓના પ્રાણઘાતક અકસ્માતો થતા હતા. તેને ધ્યાનમાં રાખીને માળખાકીય સુવિધા ગુણવત્તાસભર બને તે હેતુથી માન.મુખ્યમંત્રીશ્રીએ ૬ માર્ચ ૨૦૦૭ના રોજ “સાગર ખેડુ સર્વાંગી વિકાસ યોજના”ની જાહેરાત કરી. આ ૧૨ મુદ્દાનો કાર્યક્રમ છે, ઉર્ભ વિકાસ જેમાંનો એક મુદ્દો છે.
- સાગરખેડુ સર્વાંગી વિકાસ યોજના અંતર્ગત ઉર્ભ વિકાસ અંતર્ગત સાગરકાંઠા વિસ્તારના ૧૫ જિલ્લાઓ વલસાડ નવસારી, સુરત, ભરુચ, આણંદ, અમદાવાદ, જામનગર, જુનાગઢ, પોરબંદર, કચ્છ, ભાવનગર, અમરેલી, દેવભૂમી દ્વારકા, ગીર સોમનાથ અને મોરબીના કુલ ૧૧૪ તાલુકાઓમાંથી દરીયાકાંઠાના કુલ ૩૯ તાલુકાઓ આવરી લેવાયેલ છે. આ યોજના હેઠળ ઉર્ભ વિભાગ દ્વારા નીચે મુજબની મુખ્ય કામગીરીઓનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે.
  - સ્ટ્રેન્ધર્નીંગ ઓફ ડીસ્ટ્રીબ્યુશન સીસ્ટમ
  - સ્ટ્રેન્ધર્નીંગ ઓફ ટ્રાન્સમીશન સીસ્ટમ
  - ૬૬ કેવી ના નવા સબસ્ટેશનો ઉભા કરવા
  - પી.જી.વી.સી.એલ વિસ્તારમાં નવા ખેતીવાડી વિજબેડાણો આપવા.

(૮) કિસાન હિત ઉર્ભ શક્તિ યોજના (KHUSHY)

- કિસાન હિત ઉર્ભ શક્તિ યોજના (KHUSHY) અંતર્ગત નાની ક્ષમતાના ડીસ્ટ્રીબ્યુશન ટ્રાન્સફોર્મર ઉભા કરી તેના ધ્વારા હળવા દબાણની લાઇન નેટવર્ક ઘટાડવાની કાર્યવાહી કરવામાં આવે છે.
- આ યોજનાનો મુખ્ય હેતુ હળવા દબાણની લાઇનો ક્રમશઃ ઘટાડી, હળવા દબાણની લાઇનો રહિત નેટવર્ક બનાવવાનો છે અને બીન અધિકૃત વીજ ભાર અટકાવવા તથા હળવા દબાણની વીજ લાઇનો સાથે ચેડા થતાં અટકાવવાનો છે.

- ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં ખેતી વિષયક વીજ જોડાણોને પૂરતા દબાણથી વીજ પૂરવઠો મળી રહે એ માટે હયાત ખેતીવાડી વીજ જોડાણો માં ભારે દબાણની વીજ લાઇનો વધારી નાની ક્ષમતાના ટ્રાન્સફોર્મર (૧૦કેવીએ, ૧૬ કેવીએ,) ગ્રાહકના વીજ સ્થાપનની શક્ય એટલી નજીક મૂકવામાં આવે છે. જેથી ગ્રાહકને ઓછામાં ઓછી હળવા દબાણની ઇસ્યુલેટેડ લાઇન (એરિયલ બંચ/ પીવીસી કેબલ) નાંખી પૂરતા દબાણથી વીજ પૂરવઠો પૂરો પાડી શકાય.
- વીજ કંપની દ્વારા ગ્રામ્ય વિસ્તારમાં લાઇન લોસ, વીજ વિતરણ લોસ, તથા ટ્રાન્સફોર્મર ફેલ્યુઅર રેટ ધ્યાને લઈ, ખેતી વિષયક ફીડરો તેમજ છુટક ખેતી વિષયક વિસ્તાર ઉક્ત કામગીરી માટે પસંદ કરવામાં આવે છે. લાભાર્થી એ આ માટે સીધી કોઈ અરજી કરવાની હોતી નથી.

(૯) ઉર્જા સંરક્ષણ યોજના

- ઉર્જા સંરક્ષણ યોજના અન્વયે રાજ્યભરમાં વિવિધ સ્થળોએ ચોપાનીયા, સ્લોગન તથા વિજ્ઞાણ માધ્યમો દ્વારા સંદેશા પહોચાડવા તથા ચર્ચા / સભાઓ / જાહેર પ્રવચનો/વિવિધ સ્પર્ધાના આયોજન દ્વારા ઉર્જા સંરક્ષણ અંગે લોકો જાગૃતિના કાર્યો હાથ ધરવામાં આવે છે.
- ઉપરાંત લો વોલ્ટેજ સીસ્ટમને હાઇ વોલ્ટેજ સીસ્ટમમાં રૂપાંતરીત કરવામાં આવે છે. જેથી લો વોલ્ટેજના પ્રશ્નો નિવારી શકાય.
- આ ઉપરાંત વિવિધ જિલ્લાઓમાં સમયાંતરે ઉર્જા બચતના પરીસંવાદો યોજવા, ઉર્જા બચત અંગેના પ્રદર્શનો યોજવા/દ્રશ્ય/દ્રાવ્ય અને વર્તમાન પત્રોમાં જાહેર ખબરો આપવી, બેનર/પોસ્ટર/પેપર/વર્ગેરેનું મુદ્રણ પ્રસારણ કરવું /લઘુ દસ્તાવેજ ફિલ્મો બનાવવી તેનું પ્રસારણ કરવું, આ બધી કામગીરીનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે. વધુ માં આ યોજના અંતર્ગત ગુજરાત અને ગુજરાત બહાર થતાં વિવિધ પ્રદર્શન જેવા કે Enerasia, વાયબ્રન્ટ ગુજરાત માં ભાગ લેવામાં આવે છે.

(૧૦) આદિજાતિ વિસ્તારમાં સબસ્ટેશન અને લાઇનો:

- આ યોજના હેઠળ આદિજાતિ વિસ્તારમાં માળખાગત સુવિધાઓ પુરી પાડવા, જેટકો દ્વારા નવા સબસ્ટેશનો તથા તેની આનુસંગિક વીજ પ્રવહન રેષાઓ સાથે સ્થાપવાનું તેમજ હયાત સબસ્ટેશનોની સ્થાપીત ક્ષમતામાં વધારો કરવાનું આયોજન કરવામાં આવે છે.
- આદિજાતિ વિસ્તારોમાં આદિજાતિ વિસ્તાર પેટા યોજના હેઠળ નવા સબસ્ટેશનો તથા સંલગ્ન વીજ પ્રવહન રેષાઓ માટે રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા શેર કેપીટલ તરીકે નાણાકીય ફાળવણી કરવામાં આવે છે.

(૧૧) મહાનગર પાલિકા/નગર પાલિકા વિસ્તારોમાં વીજ થાંભલાઓ અને વીજ વિતરણ લાઇનો ખસેડવા/બદલવા માટેની યોજના(DISS)

- મ્યુનીસીપલ કોર્પોરેશન, નગર પાલિકા, શહેરી વિકાસ સત્તામંડળ હેઠળના અને ગ્રામ્ય વિસ્તારોમાં રસ્તાઓના વિસ્તૃતિકરણમાં અડચણરૂપ હોય તેમજ હયાત રસ્તાઓ પર અડચણરૂપ હોય તેવી ભારે દબાણની લાઇનો (૧૧ કેવી/૨૨ કેવી), હળવા દબાણની લાઇનો, ટ્રાન્સફોર્મર સેન્ટર્સ, વીજ થાંભલા જેવા સંલગ્ન વીજ વિતરણ માળખાનું શીફ્ટિંગ તેમજ જરૂરી હોય તેવા કિસ્સાઓમાં ઓવર હેડ લાઇનોને અન્ડરગ્રાઉન્ડ કરવી, એબીસી (ABC) કેબલ નાંખવો જેવી કામગીરી કરવામાં આવે છે.

(૧૨) સરદાર કૃષિ જયોતિ યોજના

- આ યોજનાનો મુખ્ય હેતુ ખેતીવાડી ફીડર્સના સાથે સંકળાયેલ જૂના - જર્જરીત વીજ વાયરોને સ્થાને નવા વીજ વાયર જરૂર જણાયે તેના આનુસંગિક ઉપકરણો સહ બદલી તેમજ જરૂરિયાત મુજબના ખેતીવાડી ફીડરોના વિભાજનની કામગીરી થકી ગુણવત્તાયુક્ત વીજ પુરવઠો પુરો પાડી ગ્રાહકોને સારી સેવા પુરી પાડવાનો છે.
- સરદાર યોજના હેઠળ રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા કુલ પ્રોજેક્ટના ૮૦% નાણાકીય ફાળવણી કરવામાં આવે છે. જ્યારે બાકીના ૨૦% વીજ વિતરણ કંપની દ્વારા ભોગવવાની રહે છે.

(૧૩) SURYA- Gujarat - સૂર્ય ઉર્જા રૂફટોપ યોજના

- રાજ્યના નાના તેમજ મધ્યમ વર્ગના વીજ ગ્રાહકોને વીજ બીલમાં રાહત આપવાના હેતુથી અને રહેણાંક ક્ષેત્રે સોલાર રૂફ ટોપનો વ્યાપ વધારવા રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા તા.૦૫.૦૮.૨૦૧૯ થી સૂર્ય ઉર્જા રૂફ ટોપ યોજના ('સૂર્ય-ગુજરાત') શરૂ કરવામાં આવી છે. રૂફટોપ સિસ્ટમ લગાવવામાં ગુજરાત પ્રથમ નબરે છે.
- આ યોજના હેઠળ ૩-કિલોવોટ સુધી નિયત કરેલ કિંમતના ૪૦% સબસિડી(CFA) તથા ૩કિલોવોટથી વધુ અને ૧૦ કિલોવોટ સુધી ૨૦% સબસિડી(CFA) આપવામાં આવે છે. યોજનાના ધારાધોરણ અનુસાર એમએનઆરઇ અથવા ગુજરાત સરકાર બંને માંથી કોઈ પણ એક સબસિડી(CFA) મળવાપાત્ર છે, બંને નહિ.
- તદ્દઉપરાંત, ગ્રૂપ હાઉસિંગ સોસાયટી(GHS)/રેસિડેન્સિયલ વેલ્ફેર એસોસિએશન (RWA)ની સોસાયટીની લાઇટ, સોસાયટીનું વોટરવર્કસ, લિફ્ટ, જીમ, સ્વીમિંગપુલ, બગીચો વગેરે જેવી મઝિયારી(Common) સુવિધાઓના વીજજોડાણો માટે સોલાર રૂફટોપ પ્લાન્ટ સ્થાપિત કરવા ૨૦% સબસિડી(CFA) નિયમાનુસાર મળવા પાત્ર છે.

(૧૪) કિસાન સૂર્યોદય યોજના અંતર્ગત ખેડૂતોને દિવસે વીજળી પૂરી પાડવા બાબત

- ખેડૂતો દ્વારા છેલ્લા કેટલાય સમયથી દિવસે પાવર આપવાની રજૂઆત હતી. ખેડૂતોની માંગણીને સંતોષવા ખેડૂતોને દિવસે વિજળી પૂરી પાડવા ગુજરાત સરકાર દ્વારા એક નવીન અભિગમ અપનાવી “કિસાન સૂર્યોદય યોજના” અમલમાં મુકવામાં આવી છે. આ યોજના હેઠળ ખેડૂતોને ખેતીવાડી ફીડર ઉપર દિવસ દરમિયાન સવારે ૫.૦૦ થી રાત્રીના ૯.૦૦ વાગ્યા દરમિયાન વીજ પુરવઠો આપવામાં આવશે.
- ખેડૂતોને દિવસ દરમિયાન કૃષિ વીજ પુરવઠો પૂરો પાડવા માટે વિગતવાર કરવામાં આવેલ વિશ્લેષણ મુજબ પ્રવહન માળખાને સશસ્ત્રીકરણની જરૂરિયાત રહે છે. જે નીચે મુજબ છે.
- ✓ કુલ ૪૧૨૨ સર્કિટ કી.મી જેટલી નવીન ૬૬ કેવી વીજ રેષા આશરે ૨૮૮ નંગ નું નિર્માણ.
- ✓ કુલ ૧૧ નવીન ૨૨૦ કેવી સબ-સ્ટેશન તથા ૦૧ નવીન ૧૩૨ કેવી સબ-સ્ટેશનનું સંલગ્ન વીજ રેષા સહિત પ્રસ્થાપિત કરવા.
- ઉપરોક્ત માળખાકીય સુવિધા ઉભી કર્યા બાદ સમગ્ર ગુજરાતના ખેડૂતોને તબક્કાવાર કિસાન સૂર્યોદય યોજના હેઠળ દિવસે વિજળી આપવાનું આયોજન છે.
- કિસાન સૂર્યોદય યોજના ના અમલીકરણ માટે ટ્રાન્સમીશન માળખાનું વિસ્તરણ કરવા માટે રાજ્ય સરકાર દ્વારા આવનારા ત્રણ વર્ષ દરમિયાન આશરે રૂ ૩૫૦૦ કરોડની નાણાકીય જોગવાઈ કરવામાં આવી છે. આ અંતર્ગત ગુજરાત રાજ્યના તમામ ૩૩ જિલ્લાઓને તબક્કાવાર આવરી લેવામાં આવશે.

(૧૫) પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન

(PM-KUSUM) યોજના કોમ્પોનન્ટ - B

- રાજ્ય સરકારના ઉ. અને પે. વિભાગના ઠરાવ ક્રમાંક: બજટ/૨૦૧૪/૧૪૪૭/બ૧ તા.૧૯/૬/૨૦૨૦ થી ખેડૂતોના લાભાર્થે કેન્દ્ર સરકારની પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન (PM-KUSUM) યોજનાના કોમ્પોનન્ટ-B હેઠળ સ્ટેન્ડ એલોન ઓફ ગ્રીડ સોલાર ઉર્જા સંચાલિત સિંચાઈ પંપ સેટ્સ ઉપલબ્ધ કરાવવાની યોજના જાહેર થયેલ છે.
- રાજ્ય સરકાર દ્વારા ગુજરાત ઉર્જા વિકાસ નિગમ લીમિટેડ (GUVNL) ને આ યોજનાના અમલીકરણ માટે ‘સ્ટેટ નોડલ એજન્સી’ નીમવામાં આવેલ છે. આ યોજનાની અમલવારી જે તે વિસ્તારની વીજ વિતરણ કંપની દ્વારા કરવામાં આવશે.
- આ યોજનામાં જ્યાં ગ્રીડ સપ્લાય ઉપલબ્ધ નથી તેવા ઓફ ગ્રીડ વિસ્તારમાં પિયત માટે/હયાત ડીઝલથી ચાલતા પંપ સેટને બદલવા માટે ખેડૂતોને સ્ટેન્ડ એલોન સોલાર એગ્રીકલ્ચર પંપ સ્થાપિત કરવા માટે સહાય કરવામાં આવશે. આ યોજનામાં હયાત ગ્રીડથી વીજળેડાણ આપવું ટેકનીકલી શક્ય ન હોય તેમજ કોમર્શિયલી વાયેબલ(વ્યવહાર) ન હોય તેવા ટુર-સુદુરના વિસ્તાર, જંગલ, ઓફ ગ્રીડ વિસ્તારમાં ડીઝલથી ચાલતા પંપ સેટને બદલવા માટે ખેત તલાવડી તથા સરકેસ વોટરથી પિયત સુવિધા ધરાવતા અરજદારોનો સમાવેશ કરવામાં આવશે.
- આ યોજનામાં સોલાર ફોટોવોલ્ટેઈક સંચાલિત ઓફ ગ્રીડ આધારીત, કૃષિ હેતુ ૧ હો.પા., ૨ હો.પા., ૩ હો.પા., ૫ હો.પા., ૭.૫ હો.પા. અને ૧૦ હો.પા.ના DC /AC સબમર્સિબલ પંપ (વોટર ફિલ્ડ મોટર્સ), સરકેસ પંપ અને સબમર્સિબલ પંપ (ઓઈલ ફિલ્ડ મોટર્સ) સોલાર પંપનો સમાવેશ થઈ શકશે.
- આ યોજના અંતર્ગત અરજીની નોંધણી અરજદારે પસંદ કરેલ જે તે માન્ય એજન્સી (Empanelled Agency) દ્વારા સ્ટેટપોર્ટલ <https://pmkusum.guvnl.com> ઉપર on-line કરવાની રહેશે.
- જે અરજદારના નામે ઓછામાં ઓછી એક એકર જમીન અને તેમાં બોર/કુવો/ખેત તલાવડી હયાત હશે તેમને જ આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે.
પરંતુ, વન વિસ્તારમાં ખાનગી જમીન (રિવન્યુલેન્ડ) ધારક લાભાર્થી ઉપરાંત વન અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૬ (Forest Right Act, 2006) અંતર્ગત જે વનવાસીઓને વન જમીન ઉપર વ્યક્તિગત ઢાવા મંજૂર કરી ખેડાણના હક્કો આપવામાં આવ્યા છે, કે જમીને પરંપરાગત વીજ જોડાણ આપવું વળતર વનીકરણ ચાર્જિસ અને એન.પી.વી (નેટ પ્રેઝન્ટવેલ્યુ)ની રકમના વધારાના ખર્ચને કારણે ટેકનો-કોમર્શિયલ વાયેબલ ન હોય તેવા લાભાર્થી માટે ઓછામાં ઓછી ૦.૨ એકર જમીન હોવી અનિવાર્ય રહેશે.”
- કૃષિ હેતુ પરંપરાગત વીજળેડાણ માટે નોંધાયેલ તમામ અરજીઓ કે જેમાં અંદાજિત રકમ પાડવેલ હોય અથવા જે અરજદારોએ અંદાજિત રકમ ભરપાઈ કરેલ હોય પરંતુ કામ શરૂ ના થયું હોય તથા અગાઉ કૃષિ વીજળેડાણ માટે અરજીની નોંધણી કરાવેલ ન હોય એવા તથા તત્કાલ યોજનામાં વીજ જોડાણ મેળવવા સ્વીચ ઓવર/તબદીલ કરેલ તમામ અરજદારોને આ યોજનાનો લાભ મળી શકશે.
- રાજ્ય સરકારની અગાઉની સોલાર પંપની યોજનામાં જે અરજદારે અરજી કરેલ હોય તેમને સોલાર પંપ કે પરંપરાગત વીજળેડાણ હજી સુધી મળેલ ન હોય તેઓ એક મહિનાની નિયત સમય મર્યાદામાં જૂની નોંધણીની પાવતીની ઝેરોક્ષ નકલ સાથે અરજી કરશે તો આવા અરજદારોને અગ્રતા આપવામાં આવશે.

જંગલ વિસ્તારના અરજદારો કે જેમણે હયાત ગ્રીડથી પરંપરાગત વીજળેડાણ મેળવવા વીજ વિતરણ કંપનીમાં અરજી કરેલ હોય પરંતુ જંગલ વિસ્તારમાં વીજ વિતરણ રેષા ઊભી કરવાની મંજૂરી મળેલ ન હોય તેવી પડતર અરજીઓના અરજદારો જે પરંપરાગત વીજળેડાણના બદલે આ યોજના અંતર્ગત સોલારપંપ સ્થાપવા ઇચ્છે તો તેઓને એક મહિનાની નિયત સમય મર્યાદામાં જૂની અરજી નોંધણીની પાવતીની ઝેરોક્ષ નકલ સાથે અરજી કરશે તો આવા અરજદારોને અગ્રતા આપવામાં આવશે.

- જે અરજદારોએ પરંપરાગત વીજબેડાણ માટે અંદાજપત્રની રકમ ભરી દીધી હશે તેમને આ યોજનામાં ભરવી પડતી ફાળાની રકમ સામે આ રકમ સરભર કરી આપવામાં આવશે.
- સોલાર પંપ અને તેને સંલગ્ન તમામ સાધનોની માલિકી પાંચ વર્ષ સુધી સરકારની રહેશે. આ સમયગાળો પૂર્ણ થયા બાદ લાભાર્થી પરંપરાગત કૃષિ વીજ બેડાણ માંગી શકશે. પરંતુ સોલારપંપ સીસ્ટમને ગ્રીડ સાથે બેડવાની રહેશે અને તે માટે ગ્રીડ ટાઇ ઇન્વર્ટરનો થનાર ખર્ચ લાભાર્થીએ ભરવાનો રહેશે.
- સોલાર પંપ, પેનલ તથા અન્ય માળખાની જાળવણી માટે જરૂરી ફેન્સીંગ લાભાર્થીઓએ સ્વખર્ચે કરાવવાની રહેશે તથા સોલાર સિસ્ટમની સંપૂર્ણ જવાબદારી લાભાર્થીની રહેશે તથા લાભાર્થી પોતાની જમીન માંથી સોલાર ઉર્જા પંપ અન્યત્ર ખસેડી શકશે નહીં કે કોઈને તબદીલ કરી શકશે નહીં.
- સોલાર ઉર્જા પંપના સ્થાપન બાદ બે લાભાર્થી ૫ (પાંચ) વર્ષમાં પોતાની જમીનનું વેચાણ કરે/જમીનનો હેતુ ફેર કરાવે તો તેણે સબસીડીની તમામ રકમ સંબંધિત વીજ વિતરણ કંપનીને પરત કરવાની રહેશે.
- સોલાર પેનલ દ્વારા ઉત્પન્ન થતી વીજળી ખેડૂત પોતાના વપરાશ માટે ઉપયોગ કરી શકશે. વીજ વિતરણ કંપની દ્વારા સોલાર ઉર્જાના વપરાશના યુનિટની નોંધણી કરવામાં આવશે પરંતુ તેનું બિલીંગ કરવામાં આવશે નહીં. આ માટે કોઈ પણ પ્રકારનો વીજ દર (ટિરીફ) લાગુ પડશે નહીં.
- અરજદારને આ હેતુ માટે કરેલ એક જ સમાન રોકાણ માટે કેન્દ્ર સરકાર/રાજ્ય સરકારની બીજી કોઈ પણ યોજના હેઠળ અન્ય કોઈ લાભ મળી શકશે નહિ. જે અરજદારે સરકારશ્રીની બીજી કોઈ પણ યોજના હેઠળ કોઈ લાભ લીધો હોય તેવું જણાશે તો સબસીડીની રકમ તાત્કાલિક ધોરણે વસુલ કરવામાં આવશે. ખાસ કિસ્સામાં સરકારશ્રીની મંજૂરી મળ્યા બાદ કાર્યવાહી કરવાની રહેશે.
- ઉપરોક્ત બાબતો સિવાય વખતો વખત એમ.એન.આર.ઇ. દ્વારા બહાર પાડવામાં આવતી ગાઈડ લાઈન્સ/સુચના/નિયમો લાગુ પડશે.
- આ યોજનામાં લાભાર્થીને કુલ સીસ્ટમ ખર્ચના ૩૦% રકમ કેન્દ્ર સરકારની સહાય(CFA)તરીકે, ૩૦%રકમ રાજ્ય સરકારની સહાય (સબસીડી) તરીકે આપવામાં આવશે અને બાકીની ૪૦% રકમ લાભાર્થી એટલે કે ખેડુતે ભોગવવાની રહેશે.

ઉપરોક્ત સબસીડી/CFA ૭.૫ હો.પા. ની ક્ષમતા સુધીના પંપસેટ માટે મર્યાદિત રહેશે. ૭.૫ હો.પા. થી ઉપરની ક્ષમતાના પંપસેટ માટે ૭.૫ હો.પા. ના પંપસેટને મળવા પાત્ર સબસીડી લાગુ પડશે અને તફાવતની રકમ લાભાર્થીએ ભરવાની રહેશે.

વન વિસ્તારના કૃષિ વીજ બેડાણ માટેની સામાન્ય (SPA) યોજનાના અરજદારો કે જેમને હયાત ગ્રીડથી પરંપરાગત વીજ બેડાણ આપવું ટેકનો-કોમર્શિયલ વાયેબલ ન હોય તેવા દુર-સુદૂર વિસ્તારના અરજદારોને સૌર ઉર્જા સંચાલિત કૃષિ સિંચાઈ પંપ સિસ્ટમ આપવા માટે, અરજદાર દ્વારા PM-KUSUM Component-B યોજના હેઠળ નિયમ અનુસાર ભરપાઈ કરવાના ફાળાના બદલે માનનીય ગુજરાત વીજ નિયમન પંચ મુજબ ફીક્સડ કોસ્ટ મુજબનો ફાળો ભરપાઈ કરવાનો રહેશે, જ્યારે સદર રકમનો તફાવત રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા વધારાની સબસીડી રૂપે PM-KUSUM Component-B યોજના હેઠળ આપવામાં આવશે તથા કૃષિ વીજ બેડાણ માટેની આદિભતિ (TASP) યોજનાના અરજદારોને કોઈ ફાળો ભરપાઈ કરવાનો રહેશે નહિ.

વધુમાં, વન વિસ્તારમાં ખાનગી જમીન (રેવન્યુ લેન્ડ) ધારક લાભાર્થી ઉપરાંત વન અધિકાર અધિનિયમ, ૨૦૦૬ (Forest Right Act, 2006) અંતર્ગત જે વનવાસીઓને વન જમીન ઉપર વ્યક્તિગત દાવા મંજૂર કરી ખેડાણના હક્કો આપવામાં આવ્યા છે, તેવા લાભાર્થીઓને ઉપરોક્ત લાભ આપવામાં આવશે.

(૧૬) પ્રધાન મંત્રી કિસાન ઉર્જા સુરક્ષા એવમ ઉત્થાન મહાભિયાન

(PM-KUSUM) યોજના કોમ્પોનન્ટ – C

- આ યોજનામાં ગ્રીડ સાથે બેડાયેલ સિંચાઈ હેતુ માટેના ખેતીવાડી વિજબેડાણ ધરાવતા ખેડૂતો તથા પિયત સહકારી મંડળી/સંગઠન અને કલસ્ટર આધારિત સિંચાઈ સિસ્ટમ ધરાવતા અરજદારો લાભ લઈ શકે છે આ યોજના અંતર્ગત ખેડૂત સૌર ઉર્જા થકી વીજળી ઉત્પન્ન કરી, જરૂરીયાત મુજબ વાપરી વધેલી વીજળીને વેચી વધારાની આવક મેળવી શકે છે.
- આ યોજના હેઠળ પિયત સહકારી મંડળી/સંગઠન અને કલસ્ટર આધારિત સિંચાઈ સિસ્ટમ પણ આવરી લેવામાં આવશે. જે કે, નાના અને સીમાંત ખેડુતોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.
- સિંચાઈના હેતુ માટે પાણીનો ઉપયોગ ઓછો કરવા માટે સૂક્ષ્મ સિંચાઈ પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરતા અથવા સૂક્ષ્મ સિંચાઈ યોજનાઓ હેઠળ આવરી લેનારા અથવા સૂક્ષ્મ સિંચાઈ સિસ્ટમની યોજનામાં બેડાણનાર ખેડુ અરજદારોને પ્રાધાન્ય આપવામાં આવશે.

- જે તે ખેતીવાડી ફીડર પરના ઓછામાં ઓછા ૭૦ % સુધી ખેતીવાડી વીજ બેડાણ ધરાવતા ગ્રાહકો આ યોજનામાં બેડાવા સહમતી આપે તેવા ફીડરનો આ યોજનામાં સમાવેશ થઈ શકશે. જ્યારે સરકારશ્રી ની કિસાન સુર્યોદય યોજનામાં આવરી લેવામાં ખેતીવાડી ફીડરો ઉપરના વીજ ગ્રાહકો માટે ઉપરોક્ત ૭૦% સમાવેશનું ધોરણ લાગુ પડશે નહિ.
- ડાર્ક ઝોન વિસ્તાર માં સુક્ષ્મ પિયત પદ્ધતિ નો ઉપયોગ કરતા હયાત વીજ બેડાણ ધરાવતા ખેડૂતો જ આ યોજના માં બેડાઈ શકશે.
- આ યોજનામાં બેડતા ખેડૂતો પોતાના ખેતરમાં તેમના સિંચાઈ હેતુના ખેતીવાડી વીજ બેડાણના કરારીત વિજભારને HP માથી KW માં રૂપાંતરિત કરી, જે તે KW ના ૧.૭૫ ગણા લેખે સોલાર ફોટોવોલ્ટિક પીવી સ્થાપિત કરી શકશે.
- યોજનામાં સમાવેશ કરવામાં આવેલ ફીડરમાં સોલાર સિસ્ટમ થી ઉત્પાદિત વીજળીને ગ્રિડમાં મોકલવા (inject) કરવા માટે દિવસ દરમિયાન સુર્યોદય થી સુર્યાસ્ત સુધી શ્રી ફેઝ વીજ પુરવઠો ચાલુ રાખવાનો રહેશે. ભૂગર્ભજળનું શોષણ (water exploitation) ઘટાડવા અને પાણીનો સંચય કરવાના હેતુથી યોજનામાં ભાગલેતા ખેડૂતના પંપસેટને રાજ્યસરકારની નીતિ મુજબ ૮ કલાક સીમીત વીજ પુરવઠો મળી રહે તે માટે ટેકનીકલ વ્યવસ્થા કરવાની રહેશે.
- જે ખેડૂતો આ યોજનામાં બેડાય તે ખેડૂતોએ સોલાર સિસ્ટમ સ્થાપિત કરવાના કુલ ખર્ચના ૩૦ રકમ %કેન્દ્ર સરકારની સહાય (CFA) તરફ, ૩૦ % રકમ રાજ્ય સરકારની સહાય સબસિડી તરફ આપવામાં આવશે અને બાકીની ૪૦% રકમ લાભાર્થી એટલે કે ખેડૂતે ભોગવવાની રહેશે.
- ઉપરોક્ત સબસિડી & CFA ૭.૫ હો.પા. ની ક્ષમતા.સુધીના કરારીત વિજભાર ધરાવતા વિજબેડાણ માટે, તેમના કરારીત વિજભારના KW ના ૧.૭૫ ગણા લેખે સોલાર ફોટોવોલ્ટિક પીવી માટે મર્યાદિત રહેશે .
- માનનીય GRC ના નિયમ મુજબ કનેક્ટીવીટી ચાર્જ અરજદાર ખેડૂતે ભોગવવાનો રહેશે.
- આ યોજના માં મળવાપાત્ર સોલાર સીસ્ટમ માટે ૭.૫ હો.પા. સુધીના જ કરારિત વીજભાર ધરાવતા ખેતીવાડી વીજ બેડાણ નો સમાવેશ કરી શકાશે. ૭.૫ હો.પા. થી ઉપરના કરારિત વીજભાર ધરાવતા વીજ બેડાણો માટે સોલાર ક્ષમતા અને સબસિડી માટે ૭.૫ હો.પા. ના ખેતીવાડી વીજ બેડાણ ને મળવાપાત્ર ક્ષમતા સુધી મર્યાદિત રહેશે.
- ખેડૂત અને જે તે વીજવિતરણ કંપની વચ્ચે વધારાની ઉત્પાદિત સોલાર વીજળીની ખરીદ-વેચાણ માટે ૨૫ વર્ષનો કરાર કરવામાં આવશે. આ કરાર દરમિયાન ખેડૂત દ્વારા ખેતીવાડી સિંચાઈ હેતુના વીજ વપરાશને બાદ કર્યા પછીની ગ્રિડમાં નાંખેલ વધારાની સરપ્લસ (surplus) (net-injected) વીજળી જે તે વીજવિતરણ કંપની દ્વારા રૂપિયા ૨.૮૩ પ્રતિ યુનિટના દરે ૨૫ વર્ષો સુધી ખરીદવામાં આવશે.તથા નેટ ઇમ્પોર્ટના કિસ્સામાં પ્રવર્તમાન ખેતીવાડી વીજદર મુજબ ચુકવણી કરવાની રહેશે આ અંગેનો હિસાબ વર્ષોનો કરવાનો રહેશે. આ માટે માનનીય GERC દ્વારા નક્કી થયેલ દર માન્ય રહેશે.
- જે તે ફીડર ના આ યોજના માં ન બેડાતા ગ્રાહકોનો શ્રી ફેઝ વીજ પુરવઠો પ્રવર્તમાન નીતિ મુજબ ૮ (આઠ) કલાક મળવાપાત્ર રહેશે.

.....